

ESTRATÈGIES

D'ANIMACIÓ A LA LECTURA

LLEGIR
PER
SABER

PREMI EDEBÉ DE LITERATURA JUVENIL

LA MORT A SIS VINT-I-CINC

JORDI CERVERA

edebé

LLIBRE: LA MORT A SIS VINT-I-CINC - Jordi Cervera

ESTRATÈGIA	INTEL·LIGÈNCIES MÚLTIPLES							
	 LINGÜÍSTICA I VERBAL	 LÒGIC I MATEMÀTICA	 VISUAL I ESPACIAL	 MUSICAL	 CINESTÈSICA	 NATURALISTA	 INTERPERSONAL	 INTRAPERSONAL
1	•							•
2	•		•				•	•
3	•				•		•	•
4	•						•	•
5	•			•			•	
6	•		•		•		•	•

LLIBRE: LA MORT A SIS VINT-I-CINC - Jordi Cervera

ESTRATÈGIA	COMPETÈNCIES BÀSIQUES										
											
	ESCOLTAR	PARLAR	LLEGIR	ESCRIURE	COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	COMPETÈNCIA EN EL CONEIXEMENT I INTERACCIÓ AMB EL MÓN FÍSIC	TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	COMPETÈNCIA SOCIAL I CIUTADANA	COMPETÈNCIA ARTÍSTICA I CULTURAL	COMPETÈNCIA PER APRENDRE A APRENDRE	AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL
1	•	•		•			•			•	•
2	•	•	•	•			•		•	•	•
3	•	•	•							•	•
4	•	•	•	•			•		•	•	•
5	•	•	•	•			•		•	•	•
6	•	•				•		•	•	•	•

LLEGIR
PER
SABER

OBJECTIUS

- Motivar a la lectura.
- Augmentar les seves capacitats per a l'expressió oral, escrita, plàstica i dramàtica.
- Fomentar l'esport i educar per a la salut.
- Motivar els alumnes a l'hora d'investigar sobre llibres, cançons, obres d'art, etc., que apareguin esmentats, tot completant la composició contextual d'una novel·la.
- Fomentar en els alumnes les capacitats per a la recerca, l'organització i la presentació d'una informació determinada.
- Fomentar l'empatia i l'escolta activa.
- Promoure la capacitat introspectiva dels alumnes i la reflexió sobre determinats processos interns.
- Promoure el pensament crític i la capacitat d'anàlisi dels problemes presents en la nostra societat.
- Fomentar la implicació personal a l'hora de la resolució de problemes socials.
- Augmentar els coneixements dels alumnes en temàtiques transversals, com ara el bàsquet, l'arquitectura modernista, la pintura de Modigliani...

ORIENTACIONS

La major part de les activitats proposades estan pensades per dur-les a terme d'una manera processual, en diferents moments, la qual cosa s'haurà de tenir en compte a l'hora de destinar terminis i temps per a la consecució de les diferents parts.

Les propostes que impliquen una reflexió posterior i un petit col·loqui tenen com a objectiu sensibilitzar els alumnes pel que fa a la fal·làcia maniqueista, i fomentar-ne l'ampliació de la mirada i una concepció calidoscòpica de la vida i les seves implicacions, per la qual cosa el/la professor/a haurà de fomentar el dubte metòdic abans que les respostes polaritzades.

ABANS DE LA LECTURA

ACTIVITAT 1: INDAGANT... SIS VINT-I-CINC

Objectius

- Intrigar els alumnes i motivar-los a la lectura del llibre.
- Motivar a la investigació i la recerca d'informació per mitjà de diferents canals.
- Fomentar el pensament creatiu per mitjà de la pluja d'idees.
- Fomentar la creació d'hipòtesis argumentals, com a primera presa de contacte amb un llibre.

Descripció de l'activitat

Per tal d'establir la primera presa de contacte amb el llibre que llegiran, abans de mostrar-lo als alumnes, el/la professor/a els comunicarà el críptic títol, perquè facin hipòtesis sobre el significat de sis vint-i-cinc.

Totes les hipòtesis s'anotaran en una cartolina gran que penjaran a la classe.

Es proposarà als alumnes que elaborin un mapa del recorregut que han de fer cada matí per arribar de casa fins a l'escola.

Orientacions

Sense veure la fotografia de la portada, és difícil que els alumnes associïn el títol a una posició del bàsquet, per la qual cosa és presumible que les seves hipòtesis aniran en altres direccions. El/la professor/a pot augmentar la intriga i l'expectativa envers el llibre si, en acabar l'activitat, assenyala que ningú no s'ha apropat al significat del títol i que l'hauran de veure físicament per obtenir una pista inequívoca.

En el cas que algun/a alumne/a hagi endevinat de què es tracta realment, el/la professor/a aclarirà que hi ha hagut algun encert, però no especificarà quin, per tal que es mantingui la intriga fins que vegin el llibre.

ACTIVITAT 2: EL BÀSQUET

Objectius

- Igualar els coneixements dels alumnes pel que fa a les normes, posicions i regles del bàsquet.
- Augmentar les seves habilitats per a la recerca, l'organització i la presentació d'una informació determinada.
- Fomentar el treball en equip.
- Promoure la divisió de tasques a l'hora de dur a terme un treball en comú.

Descripció de l'activitat

Aquesta senzilla proposta servirà perquè els alumnes descobreixin, un cop vista la portada, i sabent que sis vint-i-cinc té alguna cosa a veure amb el bàsquet (aquest fet no deriva directament de la visualització de la portada, però és presumible que l'infereixin en veure-la), que en fa referència exactament.

Per fer-ho, es donarà un termini de temps en el qual, individualment, esbrinaran les regles del joc del bàsquet, les posicions i tot allò relatiu a la pràctica d'aquest esport.

El dia assignat posaran en comú la informació recollida i la plasmaran, entre tothom, en un mural que presidirà la classe durant la lectura del llibre.

Orientacions

Per mitjà d'aquesta proposta, els alumnes, a més de conèixer el significat exacte del títol, igualaran els seus coneixements de bàsquet, la qual cosa els facilitarà la comprensió i el gaudi de les primeres pàgines del llibre, en el qual es descriuen, amb tot detall, els trenta últims segons d'un partit.

Potser algun/a alumne/a és aficionat a aquest esport o el practica; en aquest cas, en comptes de proposar un treball d'investigació individual, pot resultar interessant que sigui aquest/a mateix/A alumne/a qui expliqui a la resta de la classe, d'una manera oral, les normes, regles, posicions, etc.

ACTIVITAT 3: RETRANSMISSIÓ

Objectius

- Familiaritzar els alumnes amb l'estil periodístic i la retransmissió d'un esdeveniment esportiu.
- Fomentar l'agilitat mental.
- Fomentar la velocitat verbal.
- Motivar a la improvisació.
- Augmentar la seva creativitat i la seva fantasia a l'hora de plantejar accions i a l'hora de retransmetre-les.
- Incrementar les seves capacitats per a l'observació i la descripció oral d'allò observat.
- Fomentar l'empatia.
- Augmentar les seves capacitats per a la comprensió del llenguatge no verbal.

Descripció de l'activitat

Des de la pàgina 9 fins a la 16, el narrador omniscient descriu les emocions, els pensaments i els moviments de Ray Barbosa, durant els últims trenta segons de partit. Això es podria considerar una forma de retransmissió escrita, en comptes de radiofònica, del partit.

La proposta és que els alumnes practiquin aquest tipus de descripció intensa i apassionada, i l'extrapolin a altres àmbits fora de l'estrictament esportiu.

Per fer-ho, el/la professor/a (pot treballar amb l'ajut de l'especialista d'educació física) mostrarà als alumnes un fragment d'un partit de bàsquet, retransmès, perquè es familiaritzin amb l'estil de la crònica esportiva.

Posteriorment, poden sortir alguns voluntaris per tal que, amb el volum silenciats, retransmetin, segons el seu criteri i a partir de l'escolta prèvia, altres fragments de partit.

Però l'activitat consistirà en què un voluntari faci una acció de la seva elecció, mentre un altre voluntari en retransmet els moviments, tot interpretant-ne els pensaments i les emocions, tal com fa el narrador omniscient en aquestes primeres pàgines de la novel·la.

Orientacions

La realització d'aquesta activitat els ajudarà a familiaritzar-se amb la crònica esportiva i l'estil periodístic, a més d'aguditzar la seva capacitat d'observació, improvisació, interpretació i agilitat en l'expressió oral.

Per aquests components de rapidesa i improvisació, pot resultar una activitat molt divertida, com també pel fet de retransmetre les accions no esportives que duguin a terme, amb aquest propòsit, els companys.

ACTIVITAT 4: L'ENTREVISTA

Objectius

- Motivar a la curiositat i el desig de conèixer en profunditat personatges que els resultin interessants.
- Fomentar l'empatia.
- Familiaritzar els alumnes amb l'estil periodístic d'entrevista.
- Motivar la creativitat i la fantasia, a partir d'una informació objectiva, relativa al personatge triat.
- Augmentar les capacitats dels alumnes pel que fa a la recollida, organització i presentació de la informació.
- Fomentar les habilitats dels alumnes en el joc de rols i la dramatització.

Descripció de l'activitat

Al llarg del capítol 3, després de la victòria del Joventut de Badalona, Ray Barbosa, protagonista indiscutible del partit, és assetjat per molts periodistes que li fan preguntes i fotografies.

Més endavant, en el capítol 33, es repeteix aquesta situació d'entrevista, aquesta vegada a càrrec de la jove estudiant per a policia, la Carla, i en un context musical.

La proposta consisteix a practicar el gènere de l'entrevista. Per fer-ho, els alumnes es dividiran en parelles i escolliran un personatge real o de ficció, el qual els agradaria entrevistar. Un cop escollit, elaboraran les preguntes pertinents i inventaran les respostes.

A l'hora de la posada en comú de les entrevistes, el/la professor/a pot facilitar tres opcions: la realització de l'entrevista per escrit, en format de revista o diari; en aquest cas, la poden maquetar tot incloent-hi alguna fotografia del personatge; en format radiofònic, en què els membres de la parella es repartiran els rols d'entrevistador/entrevistat, i enregistraran les preguntes i respostes que han elaborat i que després reproduiran a l'aula, o en format directe; en aquest cas, adscrits als rols que els hagi correspost per elecció o per atzar, representaran, davant de tota la classe, la situació de l'entrevista.

Orientacions

Si el/la professor/a ho considera oportú i els alumnes es troben motivats, pot incloure, a manera de roda de premsa, la possibilitat que la resta d'alumnes faci les seves pròpies preguntes al personatge. En els formats escrit i radiofònic, els membres de la parella hauran d'improvisar les respostes; en el format en directe, l'alumne/a que estigui desenvolupant el rol de personatge serà qui les improvisi.

Posteriorment, els alumnes poden comentar, en gran grup, les diferències entre els tres formats (en el cas que els tres hagin estat presents durant l'activitat), com també les seves vivències a l'hora d'assumir els rols d'entrevistadors i/o entrevistats, i fer-ho extensible, mitjançant un exercici d'empatia, a les vivències dels personatges famosos sotmesos continuament a la mirada de la societat.

DESPRÉS DE LA LECTURA

ACTIVITAT 5: INVESTIGANT... MÚSICA

Objectius

- Motivar els alumnes a aprofundir en detalls informatius que completen i cocreen un determinat material.
- Ampliar els coneixements musicals dels alumnes.
- Motivar al descobriment de nous estils i intèrprets.
- Incrementar el seu coneixement de l'anglès i el francès, aplicat a la traducció de cançons.
- Fomentar les capacitats dels alumnes per interpretar un text musical.
- Augmentar les capacitats dels alumnes, a l'hora de relacionar un contingut descriptiu amb una música determinada.
- Motivar a la recreació dramatitzada.

Descripció de l'activitat

Durant tota la novel·la, la música hi té un paper bastant rellevant, ja que l'autor, en moltes ocasions, cita grups i cançons, com si volgués aportar-nos una banda sonora per a la lectura del llibre.

La proposta consisteix a fer una relació de totes les cançons que apareixen anomenades en el llibre (el/la professor/a els la pot proporcionar o advertir-los, al principi de la lectura del llibre, que anotin en un paper totes les cançons i els seus intèrprets, a mesura que llegeixen) i aconseguir-les.

Quan l'aula disposi de totes les cançons, els alumnes es dividiran en grups de tres o quatre (hi ha, en total, vuit cançons citades) i a cada grup se li assignarà una cançó. L'escoltaran, la traduiran, tindran en compte aspectes com ara el ritme, la melodia, el tipus de lletra, etc., i la relacionaran amb el moment del llibre en què apareix.

Finalment, intentaran inferir per què l'autor ha volgut ressaltar aquest moment amb aquesta cançó.

El dia assignat, per ordre d'aparició, els membres de cada grup recrearan el capítol i posaran la banda sonora corresponent. Es proposarà als alumnes que s'inventin un poble relacionat amb un aliment, li posin un nom, se l'imaginin, i a partir d'aquí, el dibuixin.

Orientacions

L'objectiu d'aquesta proposta és ampliar els seus coneixements musicals i moure'ls a la investigació de les citacions (musicals, literàries, artístiques, etc.) que llegeixen en els llibres, i que formen part del context de la novel·la.

El/la professor/a els pot conduir a la reflexió sobre l'adaptació cinematogràfica de la novel·la, disposant de la banda sonora que suggereix l'autor a les seves pàgines i, fins i tot, pot promoure l'escenificació dels capítols en els quals apareixen aquestes cançons. La llista de cançons i els seus capítols corresponents són:

CAPÍTOL 9

- Coldplay. "Lovers in Japan".
- Coldplay. "Reign of love".

CAPÍTOL 13

- Jack Johnson. "Good People".

CAPÍTOL 16

- Carla Bruni. "Comme si de rien n'était".

CAPÍTOL 26

- Julieta Venegas. "Limón y sal".

CAPÍTOL 32

- Iron & Wine. "Innocent Bones".
- Facto Delafe & Las Flores Azules. "Enero en la playa".
- The Cabriolets. "Let Me Talk to You".

DESPRÉS DE LA LECTURA

ACTIVITAT 6: EL GRAN PARTIT

Objectius

- Fomentar la pràctica del bàsquet.
- Educar per a la salut.
- Fomentar el treball en equip i la companyonia.
- Fomentar la competitivitat respectuosa i esportiva.
- Fomentar la creativitat i la imaginació.
- Augmentar la capacitat creativa en el disseny d'un uniforme esportiu, un escut i una mascota esportiva.
- Promoure l'actitud d'ajuda entre iguals.

Descripció de l'activitat

Aquesta proposta lúdica consisteix a jugar un partit de bàsquet, emulant el partit entre el Joventut de Badalona i el Dynamo de Moscou al principi de la novel·la.

Primerament, es dividirà la classe en dos equips.

Cada equip pensarà un nom, dissenyarà un escut del seu gust, una mascota i l'uniforme del seu equip.

Al cap d'una setmana de pràctiques de joc i entrenaments, el dia assignat jugaran el partit, després de presentar els seus respectius escuts i mascotes.

L'equip guanyador tindrà el privilegi de mantenir l'escut en un lloc visible de la classe, com també la seva mascota, durant la resta del curs.

Orientacions

Aquesta activitat es pot dur a terme d'acord amb els professors de plàstica i educació física, per a un millor aprofitament del procés.

És possible que alguns alumnes juguin habitualment a bàsquet, per la qual cosa correspondrà al/a la professor/a dividir l'aula de manera els grups s'equiparin pel que fa als coneixements i la destresa en el bàsquet. A més, podria resultar molt motivador que els entrenaments siguin guiats pels alumnes que dominen aquest esport, tot i que estiguin supervisats pel responsable d'educació física.

Si es considera oportú, aquest gran partit podria formar part de la "Setmana cultural", "El dia de l'esport" o una altra data assenyalada del centre, de manera que hi assisteixin com a espectadors els alumnes d'altres cursos o classes.